

KORUPCIJOS PREVENCIJOS TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Korupcijos prevencijos tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijoje (toliau – VRM) ir vidaus reikalų ministru pavestose valdymo srityse veikiančiose įstaigose ir įmonėse (toliau – VRM pavaldžios įstaigos), įgyvendinamas korupcijos prevencijos priemonės, korupcijos prevencijos proceso organizavimą, korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimo koordinavimą bei kontrolę, tarnybinės etikos laikymosi užtikrinimą.

2. Aprašo nustatyta tvarka įgyvendinamų korupcijos prevencijos priemonių visuma yra VRM ir VRM pavaldžių įstaigų vidaus kontrolės dalis.

3. Apraše vartojamos sąvokos:

3.1. **Korupcinio pobūdžio teisės pažeidimas** – valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens administracinis, darbo drausmės ar tarnybinis nusižengimas, padarytas tiesiogiai ar netiesiogiai siekiant arba reikalaujant turinės ar kitokios asmeninės naudos (dovanos, pažado, privilegijos) sau ar kitam asmeniui, taip pat ją priimant, kai tai daroma piktnaudžiaujant tarnybine padėtimi, viršijant įgaliojimus, neatliekant pareigų, pažeidžiant viešuosius interesus, taip pat korupcinio pobūdžio nusikalstama veika.

3.2. **Korupcijos rizikos veiksniai** – priežastys, sąlygos, įvykiai, aplinkybės, dėl kurių gali pasireikšti korupcijos rizika.

3.3. **Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas** – VRM ar VRM pavaldžios įstaigos veiklą veikiančių išorinių ir / ar vidinių ir / ar individualių rizikos veiksnių, sudarančių galimybių atsirasti korupcijai, nustatymas.

3.4. **Veiklos sritis** – teisės aktuose apibrėžta VRM ar VRM pavaldžios įstaigos veiklos apimtis, skirta įstaigos uždavinių įgyvendinimui ir funkcijų atlikimui.

3.5. **Atsparumo korupcijai lygis** – pagal kiekybinius ir kokybinius kriterijus apskaičiuojamas rodiklis, apibūdinantis VRM ir VRM pavaldžios įstaigos atsparumą korupcijai.

4. Kitos Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme (toliau – KPIĮ), Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatyme, Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme, Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statute, Teisės aktų projektų antikorpucinio vertinimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. kovo 12 d. nutarimu Nr. 243 „Dėl Teisės aktų projektų antikorpucinio vertinimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Teisės aktų projektų antikorpucinio vertinimo taisyklės).

II SKYRIUS KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMAS

5. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo tikslas – nustatyti veiklos sritis veikiančius išorinius, vidinius ar individualius rizikos veiksnius (sąlygas, įvykius ar aplinkybes), galinčius sudaryti prielaidas atsirasti korupcijai, taip pat nustatyti veiklos sritis, kurios turi daugiausia korupcijos rizikos veiksnių, parengti ir įgyvendinti prevencijos priemonės šių sričių veiklos vertinimo metu nustatytiems korupcijos rizikos veiksniams valdyti ar pašalinti.

6. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas atliekamas iki kiekvienų metų III ketvirčio pabaigos. Atsižvelgiant į bendrą veiklos sričių skaičių ir turimus žmogiškuosius išteklius, korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą tose veiklos srityse, kurios atitinka bent vieną ar kelis KPI 6 straipsnio 4 dalyje nustatytus kriterijus, rekomenduojama atlikti ne rečiau kaip vieną kartą per penkerius metus. Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos (toliau – STT), vidaus reikalų ministro, VRM pavaldžios įstaigos vadovo siūlymu korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas gali būti atliekamas ir kitose veiklos srityse, kuriose nustatomi korupcijos rizikos veiksniai.

7. Vidaus reikalų ministro ir VRM pavaldžių įstaigų vadovų įgalioti asmenys ar administracijos padaliniai, atsakingi už korupcijos prevenciją ir kontrolę, siekdami, kad korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas VRM ar jai pavaldžioje įstaigoje būtų veiksmingas ir atliekamas laiku, planuoja jo atlikimo procesą taip, kad veiklos srities vertinimo aprašymai ir motyvuota išvada dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės būtų rengiami ir teikiami Aprašo ir Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų, patvirtintų STT direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 „Dėl Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“ (toliau – Rekomendacijos), nustatyta tvarka ir per nustatytus terminus.

8. Korupcijos rizika ir korupcijos rizikos veiksniai nustatomi analizuojant ir vertinant vidaus reikalų ministro ir VRM pavaldžių įstaigų vadovų priimtus teisės aktus, sprendimus, atliktus veiksmus. Veiklos srities analizės ir vertinimo metu turi būti nustatoma:

8.1. įstatymų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų ir kitų teisės aktų bei sutarčių, turinčių įtakos VRM ir VRM pavaldžių įstaigų veiklai, laikymasis;

8.2. visų teisės aktų, būtinų įstatymams taikyti, priėmimas ir galiojimas;

8.3. teisės aktuose nustatytos sprendimų priėmimo, veiksmų atlikimo tvarkos skaidrumas, t. y. sprendimų priėmimo principų įtvirtinimas, aiškių kriterijų, sprendimo priėmimo terminų, sprendimus priimančių subjektų reglamentavimas, jų įgaliojimų aiškus apibrėžimas, sprendimų priėmimo ir kontrolės funkcijų atskyrimas, sprendimų apskundimo tvarkos nustatymas ir jos pakankamumas, nuostatų, suteikiančių įgaliojimų valstybės tarnautojams (darbuotojams) veikti savo nuožiūra, buvimas, vidaus kontrolės sistemos įtvirtinimas ir funkcionavimas.

9. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo procesą sudaro šie etapai:

9.1. I etapas: veiklos sričių atitikties KPI 6 straipsnio 4 dalyje numatytiems kriterijams ar kitiems korupcijos rizikos veiksniams nustatymas:

9.1.1. VRM administracijos padaliniai ir VRM pavaldžios įstaigos nuolat antikorpuciniu požiūriu stebi, vertina vykdomą veiklą, kaupia ir sistemina informaciją apie pastebėtus korupcijos rizikos veiksnius; VRM administracijos padaliniai ir VRM pavaldžios įstaigos sudaro ir kasmet, ne vėliau kaip iki gruodžio 1 d., peržiūri ir atnaujina jų vykdomų veiklos sričių sąrašus (Aprašo 1 priedas) ir pateikia juos VRM administracijos padaliniui, atsakingam už korupcijos prevenciją ir kontrolę – Korupcijos prevencijos ir vidaus tyrimų skyriui (toliau – KPVTS), elektroninio pašto adresu kpvts@vrm.lt PDF ir *Microsoft Word* formatu;

9.1.2. VRM administracijos padaliniai ir VRM pavaldžios įstaigos kasmet, ne vėliau kaip iki liepos 1 d., KPVTS teikia informaciją apie jų veikloje pastebėtus korupcijos rizikos veiksnius ir motyvuotus pasiūlymus dėl veiklos sričių, kuriose einamaisiais metais tikslinga atlikti korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą; KPVTS įvertina gautos informacijos išsamumą, objektyvumą ir pagrįstumą, išnagrinėja pasiūlymus, apibendrina turimą ir gautą medžiagą;

9.1.3. KPVTS, vadovaudamasis KPI 6 straipsnio 4 dalyje nurodytais kriterijais ir atsižvelgdamas į VRM administracijos padalinių ir VRM pavaldžių įstaigų pasiūlymus, priima sprendimą dėl veiklos sričių, kuriose einamaisiais metais turi būti atliktas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas; apie šį sprendimą ne vėliau kaip iki liepos 20 d. informuojami VRM pavaldžių įstaigų vadovai, kurie įpareigoja už korupcijos prevenciją ir kontrolę atsakingus asmenis (padalinius) atlikti korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą;

9.2. II etapas: analizė ir vertinimas:

9.2.1. korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo metu veiklos sričių analizei ir vertinimui atlikti VRM pavaldziose įstaigose, šių įstaigų vadovų įsakymu, sudaroma veiklos analizės ir vertinimo darbo grupė (toliau – darbo grupė); darbo grupės sudaryti nebūtina, jei VRM pavaldzioje įstaigoje yra administracijos padalinys, atsakingas už korupcijos prevenciją ir kontrolę; VRM korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo metu veiklos sričių analizę ir vertinimą atlieka KPVTs.

9.2.2. darbo grupių skaičius priklauso nuo einamaisiais metais pasirinktų vertinti veiklos sričių skaičiaus – kiekvienai veiklos sričiai gali būti sudaroma atskira darbo grupė; darbo grupės vadovu rekomenduojama skirti administracijos padalinio, atsakingo už korupcijos prevenciją ir jos kontrolę (jeigu toks yra), atstovą, o nariais – specialistus, išmanančius vertinamas veiklos sritis ir (arba) atsakingus už jas arba susijusius su šiomis veiklos sritimis;

9.2.3. KPVTs, VRM pavaldžios įstaigos administracijos padalinys, atsakingas už korupcijos prevenciją ir kontrolę, arba darbo grupė parengia atskirą klausimyną kiekvienai vertinamai veiklos sričiai; klausimynui parengti vadovaujamosi Rekomendacijose pateiktu klausimynu, pritaikant jį konkrečiai analizuojamos veiklos srities specifikai;

9.2.4. parengtas klausimynas teikiamas pildyti analizuojamą veiklą vykdančioms VRM ar VRM pavaldžios įstaigos administracijos padaliniais; KPVTs ar VRM pavaldžios įstaigos administracijos padalinys, atsakingas už korupcijos prevenciją ir kontrolę, arba darbo grupė, siekdama Aprašo 5 punkte nustatyto tikslo, vertina informaciją, gautą iš veiklą vykdančių VRM ar VRM pavaldžios įstaigos administracijos padalinių, užpildžiusių klausimyną, ir pagal Aprašo 2 priede pateiktą formą parengia atskirą kiekvienos veiklos srities vertinimo aprašymą, kurį pasirašo KPVTs ar VRM pavaldžios įstaigos administracijos padalinio, atsakingo už korupcijos prevenciją ir kontrolę, arba darbo grupės vadovas, o tvirtina VRM – vidaus reikalų ministras, VRM pavaldžioje įstaigoje – šios įstaigos vadovas;

9.2.5. VRM pavaldziose įstaigose sudarytos darbo grupės arba administracijos padalinys, atsakingas už korupcijos prevenciją ir kontrolę, vertinimo aprašymus teikia VRM pavaldžios įstaigos vadovui, kuris ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo vertinimo aprašymo gavimo jį patvirtina, priima sprendimus dėl pateiktos informacijos bei pasiūlymų įgyvendinimo (pagal savo kompetenciją) ir pateikia jį vidaus reikalų ministrui; VRM pavaldžios įstaigos vadovo patvirtinti vertinimo aprašymai teikiami KPVTs ne vėliau kaip iki kiekvienų metų rugsėjo 30 d.;

9.2.6. vidaus reikalų ministro ar VRM įstaigos vadovo patvirtinti veiklos sričių vertinimo aprašymai skelbiami VRM ar VRM pavaldžios įstaigos interneto svetainės skyriuje „Korupcijos prevencija“.

9.3. III etapas: motyvuotos išvados dėl VRM administracijos padalinių ir VRM pavaldžių įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė (toliau – motyvuota išvada), rengimas ir pateikimas:

9.3.1. KPVTs įvertina VRM pavaldžių įstaigų pateiktus vertinimų aprašymus, parengia motyvuotą išvadą ir pateikia ją vidaus reikalų ministrui pasirašyti ne vėliau kaip iki spalio 31 d.;

9.3.2. KPVTs per 5 darbo dienas nuo motyvuotos išvados pasirašymo pateikia ją STT ir paskelbia ją VRM interneto svetainės skyriuje „Korupcijos prevencija“.

10. Motyvuotoje išvadoje siūlomos korupcijos prevencijos priemonės įtraukiamos į VRM kovos su korupcija programos įgyvendinimo priemonių planą.

III SKYRIUS

KOVOS SU KORUPCIJA PROGRAMŲ IR JŲ ĮGYVENDINIMO PRIEMONIŲ PLANŲ SUDARYMAS, VYKDYMO KOORDINAVIMAS IR KONTROLĖ

11. VRM administracijos padaliniai ir VRM pavaldžios įstaigos pagal kompetenciją dalyvauja įgyvendinant Lietuvos Respublikos nacionalinę kovos su korupcija 2015–2025 metų programą, kuriai Lietuvos Respublikos Seimas pritarė 2015 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. XII-1537 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos

patvirtinimo“ (toliau – Nacionalinė programa). VRM administracijos padaliniai ir VRM pavaldžios įstaigos, kurios vykdo Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos įgyvendinimo 2015–2019 metų tarpinstituciniame veiklos plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. birželio 17 d. nutarimu Nr. 648 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos įgyvendinimo 2015–2019 metų tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo“, nustatytas priemonės, per 20 kalendorinių dienų nuo kiekvieno ketvirčio pabaigos apie Nacionalinėje programoje numatytų priemonių įgyvendinimą informuoja KPVTS, kuris per 5 darbo dienas nuo šios informacijos gavimo ją apibendrina ir pateikia STT.

12. VRM kovos su korupcija programa (toliau – Programa) rengiama vadovaujantis KPI 7 straipsnio, Nacionalinės programos ir kitų teisės aktų nuostatomis bei STT rekomendacijomis ne trumpesniam kaip trejų metų laikotarpiui. Nauja programa parengiama ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo ankstesnės programos pabaigos.

13. Programa tvirtinama vidaus reikalų ministro įsakymu, ją įgyvendina VRM administracijos padaliniai ir VRM pavaldžios įstaigos.

14. Programos tikslams ir uždaviniams pasiekti rengiamas jos įgyvendinimo priemonių planas, į kurį įtraukiamos VRM ir jai pavaldžioms įstaigoms privalomos vykdyti korupcijos prevencijos priemonės pagal galiojančius, korupcijos prevenciją reglamentuojančius teisės aktus, Nacionalinės programos priemonės, kurių įgyvendinime dalyvauja arba yra atsakingi VRM administracijos padaliniai ir (arba) VRM pavaldžios įstaigos, ir vidaus reikalų ministro patvirtintos priemonės, parengtos Aprašo II skyriaus nustatyta tvarka, atliekant korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą. Esant poreikiui, į Programos įgyvendinimo priemonių planą gali būti įtraukiamos papildomos priemonės. Programos įgyvendinimo priemonių planą ir jo pakeitimus įsakymu tvirtina vidaus reikalų ministras.

15. Už konkrečios Programos įgyvendinimo priemonių plane numatytos priemonės įgyvendinimą atsakingas VRM administracijos padalinys ar VRM pavaldi įstaiga per 10 darbo dienų nuo kiekvienų metų pusmečio pabaigos teikia informaciją apie Programos įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo eigą ir pasiektus rezultatus KPVTS, kuris kasmet parengia pažymą apie Programos įgyvendinimo eigą ir pasiektus rezultatus už kalendorinius metus ir pateikia ją vidaus reikalų ministrui.

16. Programos įgyvendinimo rezultatų vertinimą ir stebėseną ne rečiau kaip kartą per 3 metus atlieka KPVTS.

17. VRM pavaldžios įstaigos kovos su korupcija programas rengia, jeigu šių programų rengimas nustatytas Programoje. Vidaus reikalų ministras, atsižvelgdamas į nustatytus korupcijos rizikos veiksnius, įvertinęs bendrą korupcijos situaciją konkrečios VRM pavaldžios įstaigos veikloje, gali įpareigoti šios įstaigos vadovą parengti ir patvirtinti kovos su korupcijos programą ir jos įgyvendinimo priemonių planą. VRM pavaldžių įstaigų kovos su korupcija programos gali būti parengtos ir pačių VRM pavaldžių įstaigų vadovų iniciatyva. Šias programas tvirtina jas parengusių įstaigų vadovai, kurie asmeniškai atsako už patvirtintų programų įgyvendinimą. VRM pavaldžios įstaigos kovos su korupcija programos rengiamos atsižvelgiant į STT rekomendacijas.

18. Jeigu VRM pavaldžioje įstaigoje yra patvirtinta kovos su korupcija programa, ji įgyvendinama pagal Programos įgyvendinimo priemonių planus, į kuriuos įtraukiamos vidaus reikalų ministro patvirtintos priemonės, skirtos Nacionalinės programos priemonėms įgyvendinti kartu su VRM ir kitomis institucijomis, vidaus reikalų ministro patvirtintos priemonės, ir pačių VRM pavaldžių įstaigų vadovų patvirtintos papildomos priemonės.

19. Programoje ir VRM pavaldžių įstaigų kovos su korupcija programose turi būti reglamentuojama jų priemonių įgyvendinimo tvarka, įgyvendinimo vertinimo kriterijai, stebėseną, koordinavimas, kontrolė, atskaitomybės teikimas, programos atnaujinimo procedūros, finansavimo tvarka ir atsakomybė už Programos priemonių įgyvendinimą.

20. Programa, VRM pavaldžių įstaigų kovos su korupcija programos, jų įgyvendinimo priemonių planai ir įgyvendinimo (stebėsenos) ataskaitos skelbiamos VRM ir VRM pavaldžių įstaigų interneto svetainės skyriuje „Korupcijos prevencija“.

IV SKYRIUS

TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ ANTIKORUPCINIS VERTINIMAS

21. VRM ir VRM pavaldžių įstaigų rengiamų teisės aktų projektų, kuriais numatoma reguliuoti visuomeninius santykius, nurodytus KPI 8 straipsnio 1 dalyje, antikorupcinis vertinimas atliekamas Teisės aktų projektų antikorupcinio vertinimo taisyklėse nustatyta tvarka.

22. Už teisės aktų projektų antikorupcinio vertinimo atlikimą atsakingi teisės aktų projektus rengiančių VRM administracijos padalinių ir VRM pavaldžių įstaigų vadovai. Teisės aktų projektų antikorupcinį vertinimą VRM atlieka KPPTS. VRM pavaldžios įstaigos vadovas paskiria asmenį arba administracijos padalinį, kuriam paveda vykdyti teisės aktų projektų antikorupcinį vertinimą. Rekomenduojama pavesti teisės aktų projektų antikorupcinį vertinimą atlikti už korupcijos prevenciją ir kontrolę atsakingam VRM pavaldžios įstaigos administracijos padaliniui arba asmeniui. Teisės akto projekto antikorupcinį vertinimą atliekančiu asmeniu (vertintoju) negali būti šio teisės akto projekto tiesioginis rengėjas.

23. Teisės akto projekto tiesioginis rengėjas teisės akto projektą antikorupciniam vertinimui atlikti teikia po šio teisės akto projekto suderinimo su VRM ar įstaigos prie VRM teisininku, jei toks derinimas numatytas įstaigos darbo reglamente. Teisės akto projekto tiesioginis rengėjas, teikdamas teisės akto projektą antikorupciniam vertinimui atlikti, turi nurodyti KPI 8 straipsnio 1 dalies punktą (-us), atitinkantį (-ius) teisės akto projekte numatomus reguliuoti visuomeninius santykius. Nurodant KPI 8 straipsnio 1 dalies 18 punktą, būtina pažymėti, kodėl, teisės akto projekto rengėjo nuomone, teisės akto projekte numatomas teisinis reguliavimas gali paveikti korupcijos mastą.

24. Teisės akto projekto antikorupcinis vertinimas atliekamas per 7 darbo dienas, o jei projektas didelės apimties (10 ar daugiau puslapių) ar sudėtingas – per 14 darbo dienų. Teisės akto projekto vertintojas parengia teisės akto projekto antikorupcinio vertinimo pažymą. Ši pažyma pridedama kaip lydimasis teisės akto projekto dokumentas ir paskelbiama Teisės aktų informacinėje sistemoje.

V SKYRIUS

INFORMACIJOS APIE ASMENĮ, SIEKIANČIŲ EITI ARBA EINANČIŲ PAREIGAS VRM IR VRM PAVALDŽIOSE ĮSTAIGOSE, RINKIMAS IR PATEIKIMAS REGISTRAMS

25. Informaciją apie asmenį, siekiantį eiti arba einantį pareigas VRM ar VRM pavaldžioje įstaigoje KPI 9 straipsnyje nurodytais atvejais, per jame nustatytus terminus ir nustatyta tvarka renka asmenį į pareigas skiriantis ar paskyręs vadovas, atsižvelgdamas į Rekomendacijas dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybą dėl informacijos apie asmenį, siekiantį eiti arba einantį pareigas valstybės ar savivaldybės įstaigoje ar įmonėje, arba apie asmenį, kurį į pareigas Europos Sąjungos ar tarptautinėse institucijose teikia Lietuvos Respublika, pateikimo, patvirtintas STT direktoriaus 2011 m. spalio 21 d. įsakymu Nr. 2-366 „Dėl Rekomendacijų dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybą dėl informacijos apie asmenį, siekiantį eiti arba einantį pareigas valstybės ar savivaldybės įstaigoje ar įmonėje, arba apie asmenį, kurį į pareigas Europos Sąjungos ar tarptautinėse institucijose teikia Lietuvos Respublika, pateikimo patvirtinimo“.

26. Asmenį į pareigas skiriantis vadovas, siekdamas įvertinti asmenų patikimumą ir mažinti korupcijos pasireiškimo tikimybę, privalo pasinaudoti KPI ir kitų teisės aktų suteiktomis teisėmis gauti informaciją apie asmenį, ją įvertinti ir užtikrinti, kad jo vadovaujamoje įstaigoje ar įmonėje dirbtų tik atitinkantys nustatytus reikalavimus (apribojimus), patikimi, nepriekaištingos reputacijos vidaus tarnybos sistemos pareigūnai (toliau – pareigūnai), karjeros ir politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojai, taip pat darbuotojai, dirbantys (įdarbinami) pagal darbo sutartis (toliau – darbuotojai).

27. Pareigų, į kurias asmuo gali būti paskirtas tik gavus ir įvertinus informaciją iš STT arba savarankiškai surinkus ir įvertinus KPI 9 straipsnio 2 dalyje nurodytą informaciją, sąrašą VRM

sudaro vidaus reikalų ministras, VRM pavaldžiose įstaigose – šių įstaigų vadovai, atsižvelgdami į KPI 9 straipsnio 6 dalies nuostatas ir korupcijos rizikos veiksnius, susijusius su konkrečiai pareigybei priskirtomis funkcijomis ir reikalavimais.

28. Rašytinį prašymą STT pateikti informaciją apie asmenį pasirašo asmenį į pareigas skiriantis vadovas ar jo įgaliotas asmuo. Informacija renkama ir tais atvejais, jei asmuo skiriamas į pareigas laikinai. STT pateikta informacija apie pareigūnus pateikiama Vidaus reikalų pareigūnų registru.

29. VRM pavaldžių įstaigų vadovai privalo paskirti atsakingus asmenis ir užtikrinti, kad informacija apie asmenis KPI 11 straipsnyje nustatytais atvejais ir tvarka būtų pateikta valstybės tarnautojų ir juridinių asmenų registrams. VRM šią informaciją nurodytiems registrams teikia Administravimo departamento Teisės ir personalo skyrius.

VI SKYRIUS VISUOMENĖS INFORMAVIMAS

30. Su korupcija susiję atvejai ir informacija skelbiami VRM ir VRM pavaldžių įstaigų interneto svetainių skyriuje „Korupcijos prevencija“ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 18 d. nutarimo Nr. 480 „Dėl Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms ir mobiliosioms programoms aprašo patvirtinimo“ nustatyta tvarka.

31. Su korupcija susiję atvejai ir informacija prireikus teikiama per visuomenės informavimo priemones ir kitais įstatymų leidžiamais būdais. Su korupcija susiję atvejai viešinami kaip galima greičiau, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo Aprašo 32 punkte numatytų atitinkamų sprendimų įsigaliojimo, įsiteisėjimo ar anksčiau, jeigu tai nepakenks ikiteisminio tyrimo, administracinės teisenos, tarnybinio ar drausminio nusižengimo tyrimo eigai ir gautas prokuroro arba atitinkamos institucijos leidimas.

32. Su korupcija susijusiais atvejais laikomi šie atvejai:

32.1. įsigalioja nutarimas administracinio nusižengimo byloje dėl VRM ar VRM pavaldžios įstaigos pareigūno, karjeros, politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojo ar darbuotojo veikos, turinčios korupcinio pobūdžio teisės pažeidimo požymių;

32.2. įsigalioja sprendimas dėl tarnybinės ar drausminės nuobaudos skyrimo už tarnybinį ar darbo drausmės nusižengimą, turintį korupcinio pobūdžio teisės pažeidimo požymių, arba baigiamas tarnybinio ar darbo drausmės nusižengimo tyrimas ir nustatoma, kad asmuo šį nusižengimą padarė, tačiau nusprendžiama tarnybinės ar drausminės nuobaudos neskirti, o asmuo per teisės aktuose nustatytą terminą sprendimo neapskundžia;

32.3. įsigalioja Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos sprendimas, kuriame nustatoma, kad asmuo padarė Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo, išskyrus šio įstatymo II skirsnį, ar kito tarnybinės etikos ir elgesio normas reglamentuojančio teisės akto nuostatų pažeidimą, turintį korupcinio pobūdžio teisės pažeidimo požymių;

32.4. įsiteisėja sprendimas, kuriuo baigiamas baudžiamasis procesas dėl asmens korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos ir kuriame konstatuojama, kad tokia veika buvo padaryta.

VII SKYRIUS INFORMACIJOS APIE PAŽEIDIMUS TEIKIMAS IR NAGRINĖJIMAS

33. Informacija apie korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas bei kitus korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus ir kitus pažeidimus VRM teikiama, nagrinėjama, tvarkoma ir pranešėjų apsauga užtikrinama vadovaujantis Informacijos apie korupcijos atvejus ir kitus pažeidimus teikimo ir tvarkymo Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijoje tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2017 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. 1V-498 „Dėl Informacijos apie korupcijos atvejus ir kirtus pažeidimus teikimo ir tvarkymo Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijoje tvarkos aprašo patvirtinimo“ nuostatomis.

34. VRM pavaldžių įstaigų vadovai užtikrina, kad jų vadovaujamoje įstaigoje būtų tinkamai užtikrinamas informacijos apie korupcijos atvejus ir kitus pažeidimus teikimas ir nagrinėjimas. Vidaus reikalų centrinių statutinių įstaigų vadovai privalo, o kitų VRM pavaldžių įstaigų vadovai turi teisę patvirtinti vidinius aprašus dėl informacijos apie korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas bei kitus korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus ir kitus pažeidimus teikimo, nagrinėjimo, tvarkymo bei pranešėjų apsaugos užtikrinimo.

35. VRM pavaldžių įstaigų vadovai ar jų įgalioti asmenys, nagrinėjantys informaciją apie pažeidimus (atliekantys tarnybinius patikrinimus, tarnybinio nusižengimo ar darbo drausmės pažeidimo tyrimus), privalo ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo pavedimo atlikti tyrimą KPVTs el. paštu kpvts@vrm.lt pateikti informaciją apie pradėtą tyrimą pagal Aprašo 3 priede nustatytą formą.

36. VRM pavaldžių įstaigų vadovai ar jų įgalioti asmenys, išnagrinėję informaciją apie pažeidimus (atlikę tarnybinių patikrinimą, tarnybinio nusižengimo ar darbo drausmės pažeidimo tyrimą), privalo ne vėliau kaip per 5 darbo dienas KPVTs el. paštu kpvts@vrm.lt pateikti informaciją apie tyrimo rezultatus pagal Aprašo 4 priede nustatytą formą, pridedami tarnybinio patikrinimo išvados ar kito dokumento, kuriuo baigiamas patikrinimo atlikimas, kopiją.

37. Informaciją pagal Aprašo 35 ir 36 punktus privaloma teikti dėl šių atvejų:

37.1. dėl viešųjų pirkimų tvarkos pažeidimų;

37.2. dėl šiurkščių tarnybinių nusižengimų (darbo drausmės pažeidimų), nustatytų Vidaus tarnybos statuto 39 straipsnio 3 dalyje, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 33 straipsnio 5 dalyje ir Lietuvos Respublikos darbo kodekso 58 straipsnio 3 dalyje;

37.3. dėl šaunamojo ginklo praradimo, panaudojimo;

37.4. dėl pareigūno vardą žeminančių veikų;

37.5. dėl rotuojamų pareigūnų padarytų pažeidimų;

37.6. dėl pažeidimų, panaudojant Europos Sąjungos paramą;

37.7. dėl rezonansinių įvykių, kurie sukėlė didelį visuomenės susidomėjimą.

VIII SKYRIUS INTERESŲ KONFLIKTŲ VALDYMAS IR ŠALINIMAS

38. VRM administracijos padalinių ir VRM pavaldžių įstaigų vadovai užtikrina, kad jų vadovaujamoje įstaigoje (padalinyje) būtų tinkamai vykdomos Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatos, susijusios su interesų konfliktų prevencija ir jų šalinimu. Vidaus reikalų centrinių statutinių įstaigų vadovai privalo, o kitų VRM pavaldžių įstaigų vadovai turi teisę patvirtinti vidinius aprašus dėl viešųjų ir privačių interesų derinimo kontrolės tvarkos.

39. Vidaus reikalų ministras ir VRM pavaldžių įstaigų vadovai arba jų įgalioti asmenys privalo:

39.1. spręsti pavaldžių asmenų nušalinimo klausimus: patenkinti pareikštą nusišalinimą, jei to nepadaryta – pačiam nušalinti asmenį; priimti nusišalinimą arba motyvuotu rašytiniu sprendimu nepriimti pareikšto nusišalinimo ir įpareigoti asmenį toliau dalyvauti klausimo, keliančio jam interesų konfliktą, sprendimo procedūrose, tuo pačiu prisiimant atsakomybę už iš to kylančias pasekmes;

39.2. nuolat kontroliuoti ir prižiūrėti, kad pavaldūs asmenys Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nustatyta tvarka ir per nustatytus terminus pildytų ir teiktų savo privačių interesų deklaracijas, atlikti nuolatinę privačių interesų deklaracijų turinio kontrolę;

39.3. pavaldžių asmenų prašymu, atsižvelgdami į privačių interesų deklaracijų duomenis, kitas nustatytas (paaiškėjusias) aplinkybes, galinčias jiems kelti interesų konfliktą, parengti ir teikti išankstines rašytines rekomendacijas, kaip darbuotojai privalo elgtis kiekvienu konkrečiu atveju.

IX SKYRIUS TARNYBINĖ ETIKA

40. VRM administracijos padalinių ir VRM pavaldžių įstaigų valstybės tarnautojų (toliau – valstybės tarnautojai) tarnybinės veiklos etikos principus, jų įgyvendinimą ir atsakomybę už jų nesilaikymą reglamentuoja Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas, Valstybės tarnautojų veiklos etikos taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 24 d. nutarimu Nr. 968 „Dėl Valstybės tarnautojų veiklos etikos taisyklių patvirtinimo“, Aprašas bei kiti teisės aktai.

41. Pareigūnų tarnybinės etikos principus (elgesio taisyklės) nustato atitinkamos vidaus reikalų centrinės statutinės įstaigos vadovo įsakymu patvirtintas pareigūnų tarnybinės etikos kodeksas (toliau – Tarnybinės etikos kodeksas).

42. Darbuotojų tarnybinės veiklos etikos principus nustato vidaus reikalų ministras.

43. Kiekvienas pareigūnas privalo raštu įsipareigoti laikytis Tarnybinės etikos kodekso reikalavimų ir nuolat vadovautis šio kodekso nuostatomis. Tiesioginis pareigūno vadovas kontroliuoja, kaip pavaldūs pareigūnai laikosi tarnybinės etikos.

44. Jeigu valstybės tarnautojas, pareigūnas ar darbuotojas nesilaiko tarnybinės etikos, bet kuris asmuo turi teisę pateikti skundą įstaigos, kurioje tarnauja skundžiamas valstybės tarnautojas, pareigūnas ar darbuotojas, vadovui (toliau – vadovas). Vadovas turi apspręsti skundą ir nuspręsti, ar reikia pradėti tarnybinį patikrinimą. Skundas, inicijuotas prieš vadovą, pateikiamas svarstyti asmeniui, priėmusiam vadovą į pareigas, kuris turi nuspręsti, ar reikia pradėti tarnybinį patikrinimą.

45. Valstybės tarnautoją, pareigūną ar darbuotoją į pareigas priėmęs asmuo, gavęs informaciją, kad šis asmuo pažeidė tarnybinę etiką, inicijuoja tarnybinio patikrinimo atlikimą, tarnybinio nusižengimo ar darbo drausmės pažeidimo tyrimą. Tarnybinio patikrinimo, tarnybinio nusižengimo ar darbo drausmės pažeidimo tyrimo metu nustatčius, kad valstybės tarnautojas, pareigūnas ar darbuotojas pažeidė tarnybinę etiką, sprendžiamas klausimas dėl tarnybinės (drausminės) atsakomybės taikymo. Vidaus reikalų ministru ar VRM pavaldžios įstaigos vadovui nusprendus netaikyti tarnybinės atsakomybės, ne vėliau kaip kitą darbo dieną po patikrinimo (tyrimo) išvados patvirtinimo dienos patikrinimo (tyrimo) išvada perduodama Tarnybinės etikos komisijai, kuri sprendžia klausimą dėl poveikio priemonių, nesusijusių su tarnybine atsakomybe, taikymo.

46. VRM ir VRM pavaldžiose įstaigose sudaromos tarnybinės etikos komisijos, kurios, vadovaudamosi įstaigos vadovo patvirtintais Tarnybinės etikos komisijos nuostatais, svarsto valstybės tarnautojų, pareigūnų ir darbuotojų tarnybinės etikos pažeidimus. Prireikus tarnybinės etikos komisijos gali būti sudaromos ir VRM pavaldžių įstaigų teritoriniuose ar kituose padaliniuose. VRM tarnybinės etikos komisijos sudėtį tvirtina vidaus reikalų ministras, VRM pavaldžių įstaigų vadovai tvirtina šių įstaigų (jų teritorinių ar kitų padalinių) tarnybinės etikos komisijų sudėtį. Tarnybinės etikos komisijos nariais skiriami per pastaruosius 5 metus tarnybinių (drausminių) nuobaudų neturėję, nepriekaištingos reputacijos asmenys. Vienu iš komisijos narių skiriamas VRM pavaldžioje įstaigoje veikiančios profesinės sąjungos atstovas.

47. VRM tarnybinės etikos komisija:

47.1. svarsto VRM valstybės tarnautojų ir darbuotojų, taip pat į VRM kadru rezervą perkeltų pareigūnų, VRM pavaldžių įstaigų vadovų, jų pavaduotojų ir VRM pavaldžių įstaigų tarnybinės etikos komisijos narių padarytus tarnybinės etikos pažeidimus;

47.2. analizuoja tarnybinės etikos pažeidimų padarymo priežastis ir teikia vidaus reikalų ministru pasiūlymus dėl tarnybinės etikos pažeidimų prevencinių priemonių taikymo;

47.3. VRM pavaldžių įstaigų vadovų prašymu arba savo iniciatyva teikia metodines rekomendacijas ir išaiškinimus tarnybinės veiklos etikos normų taikymo, laikymosi ir priežiūros klausimais.

48. VRM pavaldžių įstaigų tarnybinės etikos komisijos svarsto VRM pavaldžios įstaigos (jos teritorinio ar kito padalinio) valstybės tarnautojų, pareigūnų ir darbuotojų tarnybinės etikos

pažeidimus, analizuoja tarnybinės etikos pažeidimų padarymo priežastis ir teikia VRM pavaldžios įstaigos vadovui pasiūlymus dėl tarnybinės etikos pažeidimų prevencinių priemonių taikymo.

X SKYRIUS MOKYMAI

49. Mokymai tarnybinės etikos ir korupcijos prevencijos klausimais yra privaloma VRM ir VRM pavaldžių įstaigų valstybės tarnautojų ir darbuotojų mokymo ir kvalifikacijos tobulinimo dalis ir yra įtraukiami į einamų metų valstybės tarnautojų mokymo planą. VRM pavaldžiose įstaigose atsakingų už korupcijos prevenciją ir kontrolę asmenų mokymus, susijusius su Aprašo nuostatų įgyvendinimu, organizuoja VRM Administravimo departamento Teisės ir personalo skyrius, kuris raštu informuoja apie mokymų vietą ir laiką VRM pavaldžių įstaigų vadovus ir siūlo įpareigoti asmenis, vykdančius korupcijos prevenciją ir kontrolę, privalomai juose dalyvauti. Mokymų vykdymui gali būti kviečiami ekspertai, kitų institucijų, įstaigų ir organizacijų atstovai.

XI SKYRIUS ATSPARUMO KORUPCIJAI REIKALAVIMŲ ĮSTAIGOJE ĮGYVENDINIMO ĮVERTINIMAS

50. Atsparumo korupcijai reikalavimų įstaigose įgyvendinimo įvertinimo tikslas – VRM ir VRM pavaldžioms įstaigoms įsivertinti atsparumo korupcijai reikalavimų vykdymą: pasitikrinti, ar pakankamai yra imamasi veiksmų, kuriant ir įgyvendinant korupcijai atsparią aplinką įstaigoje ir nusistatyti atsparumo korupcijai lygį (toliau – AKL).

51. VRM ir VRM pavaldžių įstaigų vadovų įgalioti asmenys ar administracijos padaliniai, atsakingi už korupcijos prevenciją ir kontrolę, atsparumo korupcijai reikalavimų įgyvendinimo įvertinimą atlieka kasmet iki I ketvirčio pabaigos pagal klausimynuose (Aprašo 5 priedas) pateiktus vertinimo kriterijus.

52. Klausimynų užpildymo ir AKL apskaičiavimą sudaro šie etapai:

52.1. I etapas: VRM ir VRM pavaldžios įstaigos pildo klausimynus ir pažymi vieną iš galimų atsakymų: „Taip“, „Iš dalies“ arba „Ne“ bei pateikia jo vertinimą:

1) atsakymas „Taip“ žymimas, kai kriterijus įgyvendintas ir (arba) nuolatos vykdomas (įgyvendinta 100–71 proc.). „Taip“ rekomenduotina žymėti ir tais atvejais, kai tokių atvejų nėra buvę, pvz., jei įstaigoje nėra buvę korupcijos atvejų, reikėtų žymėti „Taip“. Kiekvienas atsakymas „Taip“ vertinamas 1 balu.

2) atsakymas „Iš dalies“ žymimas, kai kriterijus taikomas iš dalies arba jo įgyvendinimas yra tobulintinas (įgyvendinta 70–31 proc.). Kiekvienas atsakymas „Iš dalies“ vertinamas 0,5 balo. Tais atvejais, kai klausimyne pažymima „Iš dalies“, rekomenduojama pateikti tokio atsakymo paaiškinimą.

3) atsakymas „Ne“ žymimas, kai toks kriterijus praktiškai netaikomas (nevykdomas) (įgyvendinta 30–0 proc.). Kiekvienas atsakymas „Ne“ vertinamas 0 balu.

Jei yra tokių klausimų, kurie nesusiję, pvz., su įstaigos kompetencija, tai pažymima skiltyje „Pastabos“.

52.2. II etapas: kiekvieno užpildyto klausimyno įvertinimas apskaičiuojamas pagal surinktų balų vidurkį, tai yra pagal formulę: $A = X:Z$, kai:

A – klausimyno įvertinimas

X – surinktų balų suma

Z – klausimyne esančių klausimų skaičius.

Pavyzdžiui: pildydama klausimyną, susidedantį iš 15 klausimų, įstaiga pažymėjo penkis atsakymus „Taip“, aštuonis atsakymus „Iš dalies“ ir du atsakymus „Ne“. Tuomet $A = (5 \times 1 + 8 \times 0.5 + 2 \times 0) : 15 = 9 : 15 = 0,6$.

„Pastabose“ pažymėti atsakymai (klausimai), pvz., nesusiję su įstaigos kompetencija, apskaičiuojant balų vidurkį, į Z skaičių neįtraukiami. Pavyzdžiui, jei įstaiga pažymėjo penkis atsakymus „Taip“, penkis „Ne“, o penki klausimai buvo „Pastabose“ pažymėti kaip nesusiję, tuomet $A=(5 \times 1 + 5 \times 0):10=0,5$.

52.3. III etapas: apskaičiuojamas bendrasis įstaigos AKL. AKL apskaičiuojamas pagal formulę: $AKL=Y-Q \times 0,2$, kai:

Y – visų pirmiau apskaičiuotų A vidurkis.

Q – įstaigoje per metus padarytų korupcinio pobūdžio teisės pažeidimų skaičius, kuris dauginamas iš 0,2.

Pavyzdžiui: įstaiga užpildė ir apskaičiavo keturis klausimynų vidurkius: Klausimyno Nr. 1 balų vidurkis yra 0,6; klausimyno Nr. 2 balų vidurkis yra 1; klausimyno Nr. 3 balų vidurkis yra 0,7; klausimyno Nr. 4 balų vidurkis yra 1. Tuomet visų klausimynų vidurkis: $Y=(0,6+0,2+0,7+1):4=2,5:4=0,62$. Suapvalinama iki šimtųjų pagal bendrąsias matematikos taisykles.

Įstaigoje per metus padarytų korupcinio pobūdžio teisės pažeidimų – 1. Tuomet bendras įstaigos $AKL=0,62-1 \times 0,2=0,62-0,2=0,42$.

52.3. IV etapas: AKL vertinamas pagal šiuos intervalus:

- 1) aukštas AKL, kai apskaičiuoto AKL reikšmė nuo 0,8 iki 1.
- 2) aukštesnis, nei vidutinis AKL, kai apskaičiuoto AKL reikšmė nuo 0,6 iki 0,8.
- 3) vidutinis AKL, kai apskaičiuoto AKL reikšmė nuo 0,4 iki 0,6.
- 4) žemesnis, nei vidutinis AKL, kai apskaičiuoto AKL reikšmė nuo 0,2 iki 0,4.
- 5) žemas AKL, kai apskaičiuoto AKL reikšmė nuo 0 iki 0,2.

Pavyzdžiui: apskaičiuotas $AKL=0,42$ laikomas vidutiniu.

Bendrasis įstaigos AKL naudojamas vertinant įstaigos korupcijos prevencijos programos rezultatyvumą (kaip rezultato vertinimo rodiklis, vertinant jo pokytį, siekiamybė būtų „1“, reikšmės didėjimas).

53. VRM ir VRM pavaldžios įstaigos, atsižvelgdamos į įvertinimo rezultatus, numato ir įgyvendina priemones, skirtas pagerinti AKL, kurios įtraukiamos į įstaigos Kovos su korupcija programos įgyvendinimo priemonių planą.

54. VRM ir VRM pavaldžios įstaigos savo interneto svetainės puslapyje „Korupcijos prevencija“ skelbia savo įstaigos užpildytus klausimynus ir įvertinimo rezultatų suvestinę, AKL už praeitus metus ir įstaigos AKL pokytį už paskutinių 3 metų laikotarpį (išskyrus pirmus ir antrus įvertinimo metus, kai įstaiga šių duomenų neturi).